

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΜΑΪΟΥ - ΙΟΥΝΙΟΥ 2019

ΜΑΘΗΜΑ: Ιστορία Κατεύθυνσης**ΤΑΞΗ: Β΄****ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 28 Μαΐου 2019****ΧΡΟΝΟΣ: 2 ώρες και 30 λεπτά****ΩΡΑ: 7:45-10:15*** Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από **τρία (3) μέρη** και **τέσσερις (4) σελίδες**.* Να απαντήσετε **ΟΛΕΣ τις ερωτήσεις** και **των τριών (3) μερών στο ΦΥΛΛΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ**.

* Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού.

ΜΕΡΟΣ Α΄**(20 ΜΟΝΑΔΕΣ)**

A1. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι **ορθό ή λάθος**, γράφοντας στα φύλλα εξέτασής σας τη λέξη «ορθό» ή «λάθος», δίπλα από το γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- α. Στόχος της εξωτερικής πολιτικής του Ιουστινιανού ήταν η ανασύσταση της ρωμαϊκής οικουμένης, δηλαδή η αποκατάσταση της συνοριακής γραμμής της αυτοκρατορίας.
- β. Ο εκχριστιανισμός των Σλάβων έγινε με βίαιο τρόπο.
- γ. Η στροφή προς τη βαθύτερη γνώση των ελληνικών και λατινικών γραμμάτων και της αρχαιότητας γενικότερα ονομάστηκε ανθρωπισμός.
- γ. Η Αγγλία και η Γαλλία, από το δεύτερο μισό του 15ου αιώνα, πρωτοστάτησαν στον τομέα των εξερευνητικών ταξιδιών.
- δ. Οι χριστιανικοί τάφοι των τεσσάρων πρώτων αιώνων του Χριστιανισμού ήταν λαξευτοί και διακοσμημένοι με χριστιανικά σύμβολα.

(5 X 2 = 10 μονάδες)

2. Καθένα από τα στοιχεία της στήλης Β΄ αντιστοιχεί με μια προσωπικότητα της στήλης Α΄. Να γράψετε στο φύλλο εξέτασής σας τους αριθμούς της στήλης Α΄ και δίπλα από τον καθένα το γράμμα της στήλης Β΄, που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Προσοχή: περισσεύουν δύο στοιχεία της στήλης Α΄.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
1. Μοντεσκιέ	α. Χρονογραφίες
2. Τζον Λοκ	β. Διάκριση εξουσιών σε νομοθετική, εκτελεστική, δικαστική
3. Λικίνιος	γ. Πρώτος περίπλους της γης
4. Γεώργιος Βουστρώνιος	δ. Έφτασε στο ακρωτήριο της Καλής Ελπίδας
5. Φερδινάνδος Μαγγελάνος	ε. Διατύπωσε την αρχή του κοινωνικού συμβολαίου
6. Βάσκο ντα Γκάμα	
7. Ιουστινιανός	

(5 X 2 = 10 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ Β΄**(45 ΜΟΝΑΔΕΣ)**

B1. Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω, με βάση τα ζητούμενα των παρενθέσεων:

α. «Βούλλα» ή «Διάταξις Κυπρία» (ιστορική περίοδος, ποιος την εξέδωσε, τι προνοούσε)

β. **Εικονομαχία** (πρωτεργάτες αυτοκράτορες, αφορμή, δύο (2) αίτια)

γ. **Μάχη στο Ματζικέρτ (1071 μ.Χ)** (αυτοκράτορας Βυζαντίου, δύο (2) αίτια και δύο (2) συνέπειες της ήττας των Βυζαντινών)

(3 χ 5 μον. = 15 μονάδες)

B2. Να γράψετε ένα κείμενο έκτασης 180 – 200 λέξεων, στο οποίο να παρουσιάζετε τρία αίτια και τέσσερα αποτελέσματα των τριών πρώτων Σταυροφοριών. Επίσης να καταγράψετε και να αξιολογήσετε τις συνέπειες που είχε τόσο για το Βυζάντιο όσο και για τον Παγκόσμιο Πολιτισμό η Άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Σταυροφόρους το 1204.

(15 μονάδες)

B3. Να γράψετε ένα κείμενο, έκτασης 180 - 220 λέξεων, στο οποίο να εξηγείτε τις πραγματικές αιτίες της μετοικεσίας μέρους του πληθυσμού της Κύπρου στην Αρτάκη, 691 μ.Χ, τους λόγους για τους οποίους προτιμήθηκαν οι Κύπριοι, καθώς και τους παράγοντες που επέβαλαν τον επαναπατρισμό τους. Τέλος, να κρίνετε την απόφαση του Ιουστινιανού Β΄ σχετικά με τη μετοικεσία των Κυπρίων.

Στο κείμενό σας να εντάσσονται λειτουργικά και οι παρακάτω όροι/έννοιες:

Αυτοκέφαλο	Τιβέριος Γ΄
------------	-------------

(15 μονάδες)**ΜΕΡΟΣ Γ΄****(35 ΜΟΝΑΔΕΣ)**

Προσοχή:

- Ορθή είναι η απάντηση που τεκμηριώνεται επαρκώς με βάση στοιχεία από τις πηγές που παρατίθενται, καθώς και άλλα ιστορικά γεγονότα / στοιχεία.
- Η αντιγραφή αυτούσιων χωρίων από τις πηγές, χωρίς περαιτέρω επεξεργασία τους, βαθμολογείται με μηδέν μονάδες.

Γ1. α) Όταν ο Κωνσταντίνος νίκησε τον Λικίνιο το 324 μ.Χ., αποφάσισε να ιδρύσει ένα νέο διοικητικό κέντρο στη θέση του αρχαίου Βυζαντίου, πόλης που είχε μοναδική γεωπολιτική θέση. Ο Κωνσταντίνος έχτισε στην πόλη αυτή ένα μεγάλο ανάκτορο και έναν θαυμάσιο Ιππόδρομο και έστησε δύο στοές, δηλαδή σκεπαστούς δρόμους, για το εμπόριο. Ονόμασε την πόλη Νέα Ρώμη. Η Κωνσταντινούπολη βαθμιαία απέκτησε χαρακτηριστικά χριστιανικής πόλης, αφού οικοδομήθηκαν εκεί πολλές εκκλησίες.

Το ρωσικό χρονικό του Νέστορα Ισκεντέρη, αποδ. Μ. Αλεξανδρόπουλος, σ. 33-34

β) Στην πραγματικότητα, όχι μόνο οι χαρακτηριστικότεροι από τους θεσμούς και τα προνόμια που ανήκαν στην αρχαία πρωτεύουσα αποδόθηκαν και στη Νέα Ρώμη, αλλά και σωρεία αριστουργημάτων -ό,τι λαμπρότερο είχε να επιδείξει η ελληνορωμαϊκή τέχνη- μεταφέρθηκε στον Βόσπορο: [...] Ξεπερνώντας κάθε προηγούμενο, ο Χριστιανός αυτοκράτωρ επιδόθηκε

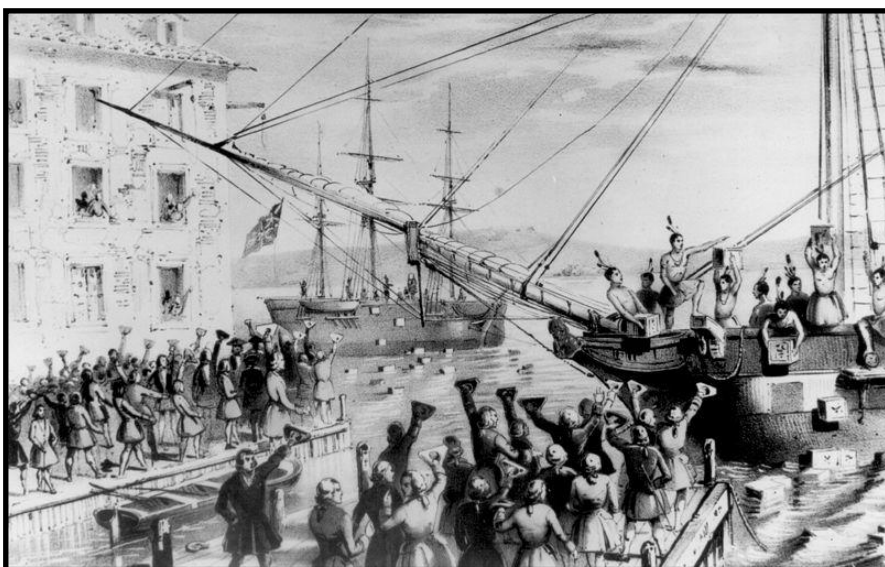
σ' ένα είδος **ευσεβούς λεηλασίας**: μεταξύ άλλων, ο τρίπους των Δελφών μεταφέρθηκε στον Ιππόδρομο. Σε ολόκληρη την Ανατολή, ναοί γυμνώθηκαν από τα προπύλαιά τους και έργα τέχνης ανυπολόγιστης αξίας ταξίδεψαν στο Βόσπορο.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τομ. Ζ, σ. 40

Αξιοποιώντας στοιχεία των παραπάνω παραθεμάτων και τις ευρύτερες ιστορικές σας γνώσεις:

- α. Να αναφέρετε τρεις (3) λόγους για τους οποίους ο Κωνσταντίνος αποφάσισε να μεταφέρει την πρωτεύουσα της αυτοκρατορίας. **(3 μονάδες)**
- β. Να εξηγήσετε ποια στάση τήρησε ο Κωνσταντίνος απέναντι στον Χριστιανισμό αναφέροντας τέσσερα (4) στοιχεία που το αποδεικνύουν. **(5 μονάδες)**
- γ. Να αναφέρετε την ενέργεια του Κωνσταντίνου Α' που επισημαίνεται στη β' πηγή και να την κρίνετε λαμβάνοντας υπόψη σας και τον χαρακτηρισμό της ενέργειας αυτής ως «ευσεβούς λεηλασίας». **(3 μονάδες)**
- δ. Να αναφέρετε δύο (2) άλλες περιπτώσεις κατά τις οποίες διενεργήθηκαν λεηλασίες πολιτιστικών θησαυρών στην Ευρώπη κατά τη Βυζαντινή, Μεσαιωνική ή Νεότερη Ιστορία. **(4 μονάδες)**

Γ2

Γιορτή του τσαγιού της Βοστώνης.

Τη νύχτα της 16ης προς τη 17η Δεκεμβρίου 1773, αγανακτισμένοι κάτοικοι της Βοστώνης ρίχνουν στη θάλασσα 340 κιβώτια τσαγιού που ανήκαν στην αγγλική εταιρεία των Ινδιών.

Αφού παρατηρήσετε προσεκτικά την πιο πάνω γκραβούρα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις:

- α. Να αναφέρετε το ιστορικό γεγονός που σηματοδοτεί ο πιο πάνω πίνακας και τον λόγο πρόκλησής του. **(3 μονάδες)**
- β. «Το 1789 στη Φιλαδέλφεια, το Συντακτικό Κογκρέσο, ψήφισε το Σύνταγμα των Ηνωμένων Πολιτειών που στηρίζεται στην αρχή της διάκρισης των εξουσιών». Να αναφέρετε τις πρόνοιες του Συντάγματος των Η.Π.Α. καθώς και ποιος ασκεί την εκτελεστική και τη νομοθετική εξουσία. **(4 μονάδες)**
- γ. Να αξιολογήσετε τη σημασία της επιτυχίας της επανάστασης τόσο για την ίδια την Αμερική όσο και για την ανθρωπότητα. **(3 μονάδες)**

Γ3. Το Εικοσιένα βρήκε την Κύπρο ολόψυχα δοσμένη στην πανελλήνια εξέγερση. Ένας από τους στενότερους συνεργάτες του Ρήγα Βελεστινλή υπήρξε ο Κύπριος Ιωάννης Καρατζάς, θερμός οπαδός των φιλελεύθερων γαλλικών αρχών. Πολλοί Κύπριοι έγιναν μέλη της Φιλικής Εταιρίας, αντιπρόσωποι της οποίας επανειλημμένα επισκέφθηκαν την Κύπρο από το 1818. Ο πιο σημαντικός από τους Κυπρίους Φιλικούς υπήρξε ο Αρχιεπίσκοπος Κυπριανός, τον οποίο είχε μύσει ο Αντώνιος Πελοπίδας από την Αρκαδία. Όπως φαίνεται από το 15ο άρθρο ενός πολεμικού σχεδίου που υποβλήθηκε στον Αλέξανδρο Υψηλάντη, οι Φιλικοί υπολόγιζαν ιδιαίτερα στη βοήθεια του Κυπριανού. Το άρθρο αυτό έχει ως εξής: «Ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Κυπριανός υπεσχέθη να συνεισφέρει χρήματα ή τροφάς, όσας δυνηθεί.

Ι. Χατζηφώτης, Η Τουρκοκρατία στην Κύπρο από το 1570 έως το 1878, περιοδικό «Ιστορία», τεύχ. 76.

Αξιοποιώντας στοιχεία του παραπάνω παραθέματος και τις ευρύτερες ιστορικές σας γνώσεις:

- α. Να αναφέρετε τους λόγους για τους οποίους οι Κύπριοι αποφάσισαν να μην επαναστατήσουν εναντίον των Τούρκων ταυτόχρονα με την Ελλάδα. **(3 μονάδες)**
- β. Να εξηγήσετε ποια ήταν η προσφορά της Κύπρου στην Ελληνική Επανάσταση του 1821. **(2 μονάδες)**
- γ. Να αναφέρετε τις συνέπειες που είχε στην Κύπρο και στους κατοίκους της η έκρηξη της Ελληνικής Επανάστασης στον Ελλαδικό χώρο. **(2 μονάδες)**
- δ. Να γράψετε και να αξιολογήσετε την προσφορά του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού κατά την περίοδο της τουρκοκρατίας στην Κύπρο. **(3 μονάδες)**

Ο Διευθυντής

Ανδρέας Λοΐζου

Εισηγητές
Διονυσίου Χριστιάνα
Στυλιανού Μιχάλης
Παπαδημητρίου Μαρία